

Kunstig udtørring

Vejledning i kunstig udtørring af pudsede, murede vægge

For at sikre et teknisk og økonomisk godt resultat af det indvendige pudsearbejde specielt i den kolde periode af året er det nødvendigt at iværksætte forskellige foranstaltninger på byggepladsen. Disse foranstaltninger skal bl. a. medvirke til et tilfredsstillende hærdningsforløb for den påførte pudsmørtel.

Med tilfredsstillende hærdningsforløb forstås, at der tilføres rummene, hvor der pudsas og er pudset, den mængde varme og luft, der er nødvendig for en hurtig udtørring og hærdning, uden at det skader kvaliteten af den færdige puds.

Pudsmørtlens hærdning indledes med en udtørring, som gør mørtlen stivere og mere åben for den til hærdningen nødvendige luft. Når vandindholdet er tilstrækkeligt lille og antallet af åbne porer tilstrækkeligt stort, begynder karbonatiseringen, d.v.s. den egentlige hærdning.

Denne hærdning foregår fra overfladen og indefter og med aftagende hastighed. Der kan derfor gå lang tid, før al kalk er fuldt karbonatiseret. Mørtlen får dog den største styrke, når karbonatiseringen foregår så hurtigt som muligt og indledes så tidligt som muligt, og der er en fugtighedsgrad i luften på 65–75 %. Vandindholdet i pudslaget skal også ligge mellem ret snævre grænser af hensyn til karbonatiseringen. Helt tør og helt våd mørtel hærdner ikke, idet der kræves et vandindhold på mellem 0,5 og 6 % af tørvægten for at få det rette hærdningsforløb.

Det er dårlig økonomi, og det giver et dårligt resultat, hvis man lader udtøringsforholdene passe sig selv. Det er derfor af betydning at sikre sig følgende:

1. Ansvarsfordelingen med hensyn til varme- og lufttilførsel for de rum, hvor pudsningen foregår, skal være fastlagt.
2. Temperaturen bør holdes mellem + 5° og + 15° C.
3. Varmetilførslen fordeles jævnt i rummene.
4. Den relative fugtighed bør holdes mellem 60 og 75 %.
5. Ovnene placeres inden døre, hvorved der opnås et mindre kalorieforbrug, og det undgås, at der frembringes en for tør luft.
6. Kontrol af ovenstående gennem at registrere temperaturforløb og relativ fugtighed nogle steder i byggeriet. (Resultaterne af denne registrering er også af værdi ved senere planlægning).

1. VINTERFORHOLDSREGLER ved anlægs- og byggearbejder (1973) ved Arbejdsministeriets vinterkonsulent, civ.-ing. Axel Kofoed. Der redegøres i indledningen for formålet med vinteraktivitet og bogens 4 afsnit hedder:

- Afs. 1. Generelt om planlægning.
- Afs. 2. Udbudsmaterialets bestemmelse.
- Afs. 3. Detaljeret gennemgang af byggearbejder, specielt området beton, men også lidt om murerarbejde.
- Afs. 4. Arbejdspladsens indretning.

- Bogen er desuden forsynet med stikordsregister samt en god oversigt over relevante konsulentorganer m. m.
2. »MØRTEL, MURING, PUDSNING« af H. Dührkop, V. Saretok, T. Sneek og S. D. Svendsen. SBI anvisning 64. (1966). Kapitel 10, omhandler »Muring og pudsning om vinteren«. I andre afsnit findes en række oplysninger om forholdsregler i vinterperioden.
 3. »VINTERBYGGING«, Norsk Byggforsknings håndbok 28. (1971). Selv om det er norske forhold bogen sigter på, er der værdifulde oplysninger at hente bl. a. i afsnit 7 om »Mur og pussarbejder«.

Ledeord:

Udtørring
Vinterbyggeri
Helårsbyggeri
Pudsearbejder
Varmeøkonomi
Karbonatisering

Godt resultat kun ved tilfredsstillende hærdningsforløb

Vandindhold, karbonatisering, hårdhed

Konklusion

Om styring af udtøringsforløbet se omstående side

Litteratur

Murerfagets byggeblade

Nr. 7

Murerfagets Oplysningsråd
Peblinge Dossering 36

Telefon (01) 37 25 00
2200 København N

Januar 1975
Bilag til TEGL 4-74



